gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp	Cofinancieringsbijdrage Specifieke uitkering ventilatie in scholen
Portefeuillehouder	Marjolein Steffens-van de Water
Steller	Iris Baars
Collegevergadering	14 december 2021
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	2021.0003064

1. Voorstel

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. een budget van € 368.000 beschikbaar te stellen voor cofinanciering van maatregelen ten behoeve van het verbeteren van het binnenklimaat van zes bestaande schoolgebouwen;
2. dit budget te dekken uit de te ontvangen compensatie van het Rijk voor de financiële gevolgen van de coronamaatregelen;
3. de lasten en de baten te verwerken in de Voorjaarsrapportage 2022.

2. Samenvatting

De Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS) is een uitkering voor het verbeteren van het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen in het primair en voortgezet onderwijs. Het Rijk heeft in totaal € 360 miljoen beschikbaar gesteld voor de verbetering van het binnenklimaat in scholen. Hiervan is € 100 miljoen in de eerste tranche beschikbaar gesteld via SUVIS en € 100 miljoen is versneld beschikbaar gesteld in de tweede tranche, constaterende dat het coronavirus zich sneller verspreidt in slecht geventileerde ruimtes. De overige € 160 miljoen is gereserveerd voor 2022 en 2023. Deze uitkering wordt aangevraagd door gemeenten en is bedoeld voor schoolbesturen om ervoor te zorgen dat de ventilatie op scholen in orde is. De uitkering dekt maximaal 30% van de investering, de overige kosten zijn voor de schoolbesturen en/of gemeenten. Wij willen, door middel van cofinanciering van 25% van het niet gesubsidieerde bedrag, de schoolbesturen financieel ondersteunen bij de verbetering van het binnenklimaat in scholen en het voldoen aan de ventilatie-eisen in verband met corona.

3. Uitwerking

3.1 *Wat willen we bereiken?*

De coronamaatregelen en de wijze waarop hiermee wordt omgegaan zijn ook binnen het onderwijs een actueel thema. Schoolbesturen proberen binnen hun mogelijkheden het gebruik van de gebouwen op een dusdanige manier in te richten dat deze voor zowel leerlingen, ouders als onderwijspersoneel een zo veilig mogelijke omgeving zijn. Adequate ventilatie, met als doel een betere kwaliteit van de binnenlucht is een belangrijk onderdeel hierbij. De wettelijke verantwoordelijkheid voor onderhoud aan en aanpassing van schoolgebouwen ligt bij de schoolbesturen. Wel zijn wij op basis van de onderwijswetgeving (de Wet op het basisonderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet op de Expertisecentra – voor het (voortgezet) speciaal onderwijs) verantwoordelijk

voor de financiering van de onderwijshuisvesting op zich, in het kader waarvan scholen huisvestingsvoorzieningen kunnen aanvragen. Daarvoor is onder meer de Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs 2015 vastgesteld (en in 2019 geharmoniseerd voor de nieuwe gemeente Haarlemmermeer).

Op 30 november 2020 is door het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties de SUVIS-regeling gepubliceerd. De afkorting staat voor Specifieke Uitkering Ventilatie in Scholen. Het doel van deze regeling is het stimuleren van projecten waarmee het binnenklimaat in scholen wordt verbeterd. Het Rijk heeft in totaal € 360 miljoen beschikbaar gesteld voor de verbetering van het binnenklimaat in scholen. Hiervan is € 100 miljoen in de eerste tranche beschikbaar gesteld via SUVIS en € 100 miljoen is versneld beschikbaar gesteld in de tweede tranche, constaterende dat het coronavirus zich sneller verspreidt in slecht geventileerde ruimtes. De overige € 160 miljoen is gereserveerd voor 2022 en 2023. In het kader van de SUVIS-regeling wordt maximaal 30% van de totale investering door het Rijk vergoed. Het resterende deel moet worden betaald door schoolbesturen en/of gemeente.

Er zijn in totaal zeven uitgewerkte aanvragen van vijf verschillende schoolbesturen binnengekomen voor een uitkering in het kader van de SUVIS-regeling. Hiervan zijn er door ons zes ingediend bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Bij één locatie was naar onze mening onvoldoende onderbouwd dat daadwerkelijk sprake was van een situatie die niet voldoet omdat het een betrekkelijk nieuw gebouw betreft. Wij konden niet met voldoende zekerheid vaststellen dat de kwaliteit van de binnenlucht ondermaats is op deze locatie – wat een voorwaarde is voor subsidieverstrekking – en hebben daarom geen aanvraag ingediend. Inmiddels zijn alle ingediende aanvragen toegewezen.

De schoolbesturen geven aan dat zij deze aanzienlijke investeringen niet zelfstandig kunnen dragen. Dit is een landelijk beeld. Aan de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media, verantwoordelijk bewindspersoon voor de SUVIS-regeling, zijn vanuit verschillende organisaties brieven gestuurd om aan te geven dat de eigen bijdrage van 70% in veel gevallen niet op te brengen is. Ook de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de Voortgezet Onderwijs-Raad en de Primair Onderwijs-Raad hebben zich over dit onderwerp uitgesproken. De schoolbesturen hebben de gemeente Haarlemmermeer verzocht om ook bij te dragen.

Dergelijke bijdragen van de gemeente zijn (gelijkgesteld met) subsidies. Om een bijdrage te kunnen betalen moet er daarom in beginsel sprake zijn van een wettelijke regeling waarop die bijdrage kan worden gebaseerd. Die mogelijkheid bestaat naar ons oordeel in de Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs 2015 (Verordening Fingel). Artikel 3 van deze verordening geeft ons de bevoegdheid tijdelijk extra voorzieningen mogelijk te maken, mits dat past binnen de begroting. Dit raadsvoorstel beoogt in dat laatste te voorzien.

Welk doel wordt nagestreefd?

Wij willen als gemeente een financiële bijdrage leveren aan verbetering van de ventilatie door de schoolbesturen te ondersteunen bij het voldoen aan de ventilatie-eisen in verband met corona.

3.2 *Wat gaan we daarvoor doen?*

Wat zijn de argumenten?

- Wij willen voldoen aan de wettelijke normen en aanvullende richtlijnen voor een gezond binnenklimaat op scholen. Een goede ventilatie is een onderdeel van het gezonde binnenklimaat en helpt tegen de verspreiding van het coronavirus.
- Wanneer de SUVIS is toegekend, komt in beginsel 70% van de kosten voor de verbetering voor rekening van het schoolbestuur als juridisch eigenaar van het pand. Schoolbesturen hebben aangegeven dat zij niet voldoende middelen hebben om deze investeringen te doen. Zonder cofinancieringsbijdrage van de gemeente zullen niet alle projecten door kunnen gaan.

Wat zijn de kanttekeningen en risico's?

- Op dit moment zijn alle aanvragen bekend. Het kabinet heeft een deel van het beschikbare bedrag voor de verbetering van het binnenklimaat in scholen gereserveerd voor 2022 en 2023. Mogelijk komen er nieuwe tranches van de SUVIS-regeling, waarvoor ieder schoolbestuur via de gemeente nieuwe aanvragen mag indienen.
- Vanwege de middelen die de schoolbesturen zelf moeten bijdragen is nog niet bekend of schoolbesturen de projecten waarvoor SUVIS is toegekend, daadwerkelijk zullen gaan uitvoeren.
- Een schoolbestuur ontvangt de SUVIS en de cofinancieringsbijdrage van de gemeente alleen indien er tot uitvoering van de werkzaamheden, waarvoor de SUVIS is aangevraagd en toegekend, wordt overgegaan.

3.3 *Wat mag het kosten?*

Wij zijn voornemens om op basis van artikel 3 van de Verordening Fingel op aanvraag tijdelijk een bijdrage voor (extra) ventilatievoorzieningen aan schoolbesturen te verstrekken als de bestaande ventilatie met het oog op corona onvoldoende wordt geacht en als aan de voorwaarden die het ministerie daaraan stelt is voldaan. Die bijdrage bedraagt in ieder geval 30% van de kosten, uitgaande van het bedrag dat het ministerie de gemeente daartoe heeft toegekend. Als de raad met dit voorstel instemt zijn wij voornemens daarnaast 25% van het verschil tussen de kosten en de rijksbijdrage (ofwel effectief 25% van 70% = 17,5% van de kosten) daaraan toe te voegen, zodat de schoolbesturen een totale bijdrage van 47,5% voor deze kosten kunnen ontvangen. Dit komt voor de gemeente neer op een éénmalige bijdrage van € 368.000 bovenop de van het Rijk ontvangen middelen.

Voorgesteld wordt deze bijdrage te dekken uit de te ontvangen compensatie van het Rijk voor de financiële gevolgen van de coronamaatregelen. We verwachten een overschot op de ontvangen coronacompensatie van afgerond € 2,9 miljoen (Najaarsrapportage 2021, pagina 10). Dit bedrag zetten we deels in voor de dekking van de gemeentelijke bijdrage aan de scholen. De Rijksbijdrage SUVIS is aangevraagd en ontvangen door de gemeente. Zowel de baten als de lasten zullen worden geraamd in de Voorjaarsrapportage 2022.

Wat zijn de financiële risico's

In mogelijke toekomstige tranches van de SUVIS-regeling kunnen schoolbesturen die niet eerder een aanvraag hebben ingediend, alsnog een aanvraag indienen. Bij de huidige aanvragen is de gemiddelde gemeentelijke bijdrage per gebouw afgerond € 61.300. Op basis van de beschikbare informatie constateren we dat 24 schoolgebouwen geheel of gedeeltelijk niet voldoen aan de normen voor binnenluchtkwaliteit, 21 hiervan zijn in eigendom van een schoolbestuur. Dit zou naar schatting een totale bijdrage van € 61.300 * 21 = € 1.287.000 kunnen betekenen.

Het is overigens niet de verwachting dat dit gebeurt. Enerzijds vanwege de aanzienlijke bijdrage die de schoolbesturen alsnog zelf in het project moeten stoppen, anderzijds baseren we dit op de vele gesprekken die plaats hebben gevonden met de schoolbesturen over dit onderwerp.

3.4 ***Wie is daarvoor verantwoordelijk?***
De raad is verantwoordelijk voor het vaststellen van budgetten. Binnen het college is de portefeuillehouder Onderwijs het eerste aanspreekpunt.

3.5 ***Welke overige relevante informatie is beschikbaar?***
Normaal gesproken schept het een precedent als de ene partij iets toegekend krijgt en de andere partij een gelijk verzoek indient. De juridische basis om een dergelijk precedent uit te sluiten is de verordening Fingel. Via deze verordening kan de gemeente als lokale overheid besluiten aanvullende middelen voor het onderwijs beschikbaar te stellen en wordt bereikt dat alleen scholen die in gelijke omstandigheden verkeren een aanvullende bekostiging ontvangen.

Echter de cofinanciering in het kader van de SUVIS-regeling is een voorziening die niet in de verordening Fingel is opgenomen. Er is dus sprake van een aanvullende voorziening als bedoeld in artikel 3 van deze verordening. Het college kan de verordening tijdelijk aanvullen met een voorziening, maar moet dat minimaal zes weken voor de indieningsdatum van de aanvragen bekendmaken. Dat brengt met zich mee dat de voorzieningen pas in 2022 aangevraagd en verstrekt kunnen worden.

We zullen de schoolbesturen per brief informeren over de procedure.

3.6 ***Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?***
Na afstemming met de schoolbesturen over het wel of niet doorgaan van de projecten, zal de Verordening Fingel tijdelijk door ons aangevuld worden met een voorziening. Daarnaast zullen wij toekenningscriteria vaststellen op basis van artikel 3 lid 2 van de verordening Fingel.

Wij zullen in nauw overleg met de schoolbesturen de voortgang van de werkzaamheden monitoren en verantwoording afleggen aan RVO. De bouwactiviteiten moeten uiterlijk 31 augustus 2022 gestart zijn en uiterlijk 31 augustus 2024 moeten de projecten afgerond zijn.

Zodra bekend is welke projecten doorgang zullen vinden (uiterlijk 31 augustus 2022) zal de raad hierover geïnformeerd worden.

4. Ondertekening
Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de loco-secretaris, de burgemeester,

b/a

Michiel Ruis P. van de Meulen

Marianne Schuurmans-Wijdeven

F. Sodali